

مصرف افراطی لبنیات سنتی در کشور/ هشدار وزارت بهداشت درباره “تب مالت”

رئیس اداره زئونوز وزارت بهداشت گفت: اطلاعات موثقی داریم که نشان می‌دهد در بسیاری از مراکز تهیه لبنیات سنتی نیز از روغن پالم در حد افراط استفاده می‌شود؛ این درحالیست که مردم از ترس پالم به این لبنیات رجوع کردند، اما حالا به جز موارد غیربهداشتی، پالم نیز در این محصولات مشاهده می‌شود.

حسین عرفانی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به هشدار رئیس جامعه دامپزشکان مبنی بر شیوع تب مالت به دلیل اقبال مردم به لبنیات سنتی در پی ماجرای روغن پالم در لبنیات، گفت: بحث استفاده از روغن پالم در لبنیات پاستوریزه که چندسال پیش مطرح شد، واکنش‌های افراطی از طرف مردم را به دنبال داشت. مردم با توجه به این موضوع به سمت لبنیات سنتی اقبال پیدا کردند که در همه‌جا با تبلیغات وسیعی به فروش می‌رسند.

وی ادامه داد: با توجه به اینکه نظارتی بر روند تولید لبنیات سنتی وجود ندارد، این محصولات قابلیت تایید ندارند. افزایش استفاده مردم از لبنیات سنتی، ممکن است به شکل غیرمستقیم در افزایش بیماری‌هایی مانند تب مالت که از طریق لبنیات منتقل

می‌شوند، موثر باشد. ما اطلاعات موثقی داریم که نشان می‌دهد در بسیاری از مراکز تهیه لبنیات سنتی نیز از روغن پالم در حد افراط استفاده می‌شود. مردم از ترس پالم به این لبنیات رجوع کردند، اما حالا به جز موارد غیربهداشتی، پالم نیز در این محصولات مشاهده شده است. در مجموع همچنان توصیه وزارت بهداشت مصرف لبنیات پاستوریزه با درصد چربی کم است.

آمار بروز بیماری در دو سال گذشته

وی درباره آمار ابتلا به این بیماری در دو سال گذشته نیز توضیح داد و گفت: در سال ۹۵، ۱۴۹۰۰ مورد ابتلا به تب مالت در کشور ثبت شده است. این آمار در سال ۹۶، ۱۵۱۰۰ مورد گزارش شد. این دورقم اختلاف معنی داری با یکدیگر ندارند. اما با توجه به مشکلات تشخیصی، احتمال اینکه تعدادی از موارد ابتلا به بیماری ثبت نشده باشد، وجود دارد، اما این موضوع نباید مردم را نگران کند. پیش بینی نرخ این بیماری و احتمال افزایش بروز آن در سال ۹۷ نیز کاری غیرعلمی است.

لزم افزایش واکسیناسیون دامی تب مالت

عرفانی در ادامه بیان کرد: سازمان دامپزشکی فعالیت خود را در مورد واکسیناسیون دامی انجام می‌دهد و ما نیز به صورت پیوسته درخواست کرده‌ایم پوشش واکسیناسیون دامی را در مورد تب مالت افزایش دهد، با این وجود زحمات آنها به اندازه نیست. جابجایی دام و هویت نداشتن آنها مشکل را دو چندان می‌کند. قسمت عمده‌ای از دامداری ما سنتی است؛ می‌توانیم ضمن حفظ این بافت مشکلات بهداشتی آنها را نیز برطرف کنیم. بنیاد مسکن انقلاب اسلامی می‌تواند بحث دامداری را در نقاط عشایری و روستایی طوری انجام دهد که ضمن رعایت استانداردهای سلامت و منتقل نشدن بیماری از دام به انسان، بحث دسترسی و دامپروری نیز ممکن باشد.

راه‌های انتقال تب مالت

وی درباره راه‌های انتقال این بیماری نیز توضیح داد و گفت: یکی از این راه‌های ابتلا به تب مالت، استفاده از لبنیات پاستوریزه و غیربهداشتی است. مردم می‌دانند که برای جلوگیری از ابتلا به این بیماری، باید از محصولات پاستوریزه استفاده کنند. اگر در نقاط عشایری و روستایی، خودشان لبنیات تهیه می‌کنند، شیر حاصل از دام را حداقل به مدت دو تا سه دقیقه بجوشانند. بعد از آن می‌توانند از

همین شیر برای تهیه محصولات لبنی استفاده کنند.

رئیس اداره زئونوز وزارت بهداشت افزود: یکی از مهم‌ترین راه‌های انتقال بیماری، استنشاق ذرات معلق در هوای مکان نگهداری دام است. وقتی دامداران این محل را تمیز می‌کنند، ذرات در اثر جارو کردن به هوا بلند می‌شود و ذرات بروسلوز (باکتری تب مالت) با تنفس وارد ریه می‌شود؛ به همین دلیل باید زمین مکان نگهداری از دام حتماً مرطوب و جلوی بینی و دهان با پارچه یا ماسک گرفته شود.

عرفانی اضافه کرد: تماس با خون و احشای دام آلوده نیز می‌تواند باعث ابتلا به بیماری شود. دامی که به این بیماری مبتلاست، هنگام وضع حمل و سقط جنین ترشحاتی دارد که ممکن است بیماری را منتقل کنند. به همین دلیل دامداری که می‌خواهد زایمان یا سقط جنین دام خود را مدیریت کند، یا قصاب‌ها و سایر کسانی که با دام در ارتباط هستند، در این موارد باید حتماً از وسایل حفاظت فردی استفاده کنند. هنگام زایمان دام نیز استفاده از عینک، ماسک، دستکش، چکمه و گان ضروری است. اگر قرار است دامداری شیر را به شکل سنتی از دام بدوشد، باید از دستکش استفاده کند؛ چون یک خراش کوچک روی دست می‌تواند عامل انتقال این بیماری شود. راه چهارم نیز بیشتر در آزمایشگاه‌ها و برای پرسنل دامپزشکی اتفاق می‌افتد؛ ممکن است سر سوزن هنگام واکسیناسیون وارد دست دامپزشک شود. فرآورده‌های آزمایشگاهی نیز می‌توانند در انتقال این ویروس موثر باشند.

اسفند تا تیر؛ زمان اوج ابتلا به تب مالت

عرفانی درباره زمان اوج ابتلا به تب مالت نیز گفت: با توجه به اینکه انتقال تب مالت از حیوان به انسان بیشتر در زمان شیردهی و زایمان دام اتفاق می‌افتد، هر سال انتظار داریم اوج ابتلا به این بیماری از اسفندماه آغاز و تا ماه‌های خرداد و تیر ادامه داشته باشد. در این مدت بیشترین موارد ابتلا به این بروز بیماری را شاهد هستیم. مداخلات ما در بروز موارد بیماری، در آینده تاثیر می‌گذارد؛ یعنی اگر پوشش واکسیناسیون دامی را امسال بالا ببریم، در دو یا سه سال آینده شاهد کاهش بروز موارد بیماری خواهیم بود.

وی تاکید کرد: بیماری تب مالت در دنیا مورد غفلت قرار گرفته است. مردم باید به سطحی از فرهنگ بهداشتی برسند که راه‌های انتقال را

بدانند و به نگرشی برسند که آن را به کار بگیرند؛ چون ایران روی کمر بند جغرافیایی تب مالت قرار دارد و مهم‌ترین تصمیمی که می‌توان در این زمینه گرفت، کنترل بیماری است، نه ریشه کنی. زیرساخت‌های دامپروری، محصولات لبنی، پاستوریزه و گوشتی نیز باید به شکلی اصلاح شوند که احتمال انتقال بیماری کاهش یابد. این موضوع نیز به هماهنگی درون و برون بخشی نیاز دارد. لازم است همه دستگاه‌های مسئول در این زمینه به صورت مشترک برنامه‌ریزی منسجمی داشته باشند.